

I així va ser com el 20 d'octubre de 1807, traslladat curosament des de la residència dels Dufois, vetllat en tot moment pels cirurgians, en Jean-Luc va tornar a casa d'en Simon per passar-hi una llarga temporada.

L'Amparo es movia per París com un salmó quan remunta el riu, res no l'aturava. Agafava el metro sense ni haver de mirar els indicadors i si calia prenia el primer autobús que passava, el recorregut del qual, sempre el feia quadrar amb la seva ruta. Una vegada al carrer, caminava a tota velocitat. Mentre jo i el meu turmell la seguïem amb dificultat. Es notava que anava al gimnàs tres vegades per setmana. A cada carrer, tenia alguna cosa rellevant que explicar o comentar. Es coneixia la ciutat com el palmell de la mà. Era també una apassionada de París.

—*Mira, Albert, aquesta és la millor botiga de formatges de París. Te'n recordes Ranjiv de la pierrade que vam fer l'any passat a casa de la Nicole?. Que bons eren aquells formatges!*

En Ranjiv assentia mentre intentava seguir el pas de l'Amparo amb les mateixes dificultats que jo.

—*Quan tornis a Barcelona te'n compraré per la teva mare, Albert.*

La meva mare! amb tot l'enrenou de la meva nova vida la tenia una mica abandonada. Era això el que em volia dir l'Amparo? Aquesta dona estava en tot!

Quan vam arribar als Camps Elisis el ritme de la marxa es va calmar. L'Amparo fruïa de passejar per l'avinguda més maca del món, com sempre l'anomenava el meu tutor del Liceu Francès amb força raó. Segurament haguéssim pogut arribar al nostre destí per un

indret més directe però ens va voler regalar amb aquella deliciosa passejada.

Creuant la plaça de la Concorde vam pujar la Rue Royale i vam arribar finalment a la Rue Saint Honoré. L'Amparo ens va explicar que tota aquella zona del voltant de la Madeleine va créixer molt a principi del segle XIX quan Napoleó va decidir dedicar-la a la gloria de la Grande Armée, el seu exèrcit imperial.

—*Així no sempre ha estat una església?* -Vaig preguntar jo.

—*No* -va dir l'Amparo-, *no ho va tornar a ser fins 1842.*

—*Ara veuràs cases del segle XIX bones de veritat, Albert. Aquí hi vivien molts banquers, burgesos i gent que tenia el favor de l'emperador, la seva veritable noblesa.*

A l'alçada de la Rue Duphot i fent cantonada s'alçava una casa sola de tres plantes amb una façana imponent.

—*E voilà!* -Va dir l'Amparo.

—*No em diràs...*

—*Oui, monsieur.* -L'Amparo somreia triomfant de veure la meva cara de sorpresa, ni en somnis no me l'hagués pogut imaginar.

La casa era impressionant. El fet que l'edifici fos sol al bell mig del xamfrà del carrer Duphot li donava un aire majestuós. L'entrada, al centre, es veia que havia estat afegida i que la casa original tenia, probablement, un altre accés. Encara que no era gaire alta tenia planta baixa, dos pisos i golfes. Cada pis tenia una renglera de finestrals amb balcó als pisos alts i unes finestres més petites al sota-teulada. Al cantó esquerre hi havia adossat un edifici diferent que es veia molt posterior. Al lateral, la casa seguia en forma d'ela amb un afegit del mateix patró però d'un pis més alt. Al darrere, un jardí ordenat i amb arbres monumentals completava la finca. La orientació sud, encarada cap a la ciutat i el riu, era immillorable. Qui l'havia projectat sabia el que es feia. Ja xalava solament de pensar

la vista que tindria des de dintre. Ara sí que podia fer venir la meva mare a París!.

Vam travessar el carrer i l'Amparo va entrar a la finca de manera decidida. Primerament la va rebre un home i després una senyora d'uns cinquanta-i-tants grassoneta. Ens va fer un gest perquè entréssim també. L'Amparo ens la va presentar amb un exquisit francès. La senyora ens va donar la mà i a mi dos sonors petons de propina. L'escala, de marbre blanc, era segurament l'original encara que les plantes havien estat sens dubte refetes. A cada pis hi havia un replà quadrat des del que s'accedia a quatre habitatges, dos que donaven al jardí i dos al carrer. La mestressa ens va confirmar que a dalt hi havia unes golfes que no estaven habitades. Al final es veia un muntacàrregues que també feia d'ascensor. Vam parar al segon pis, la senyora va obrir la porta d'un dels apartaments de davant. El pis estava buit, sense mobles, quasi no tenia particions, la llum entrava a raig per tot arreu. El pis feia cantonada. El saló, amb cuina americana i menjador, donava a davant. I al costat, seguint el passadís, hi havia dues habitacions immenses, un bany comú i un per l'habitació més gran.

Em vaig dirigir directe cap al balcó i vaig obrir els finestrals. No m'havia equivocat, París em rendia homenatge.

—*Deixa de sospirar, home. Si et veu la mestressa et pujarà el preu* -em va dir l'Amparo veient la meva emoció gens continguda.

—*El preu?* -Vaig despertar del meu somni —*Això!*. *I el preu què?* -Vaig preguntar tot angoixat.

—*Tranquil, home, el podràs pagar. A més em sembla que li has caigut bé.*

La veritat és que la dona no m'havia tret l'ull de sobre.

Simon s'havia preparat un llit a les golfes per ell. L'habitació l'havia reservat, i adaptat, pel tractament de Jean-Luc. Els cirurgians l'havien supervisat i aprovat, els va agradar l'escalfor que procedia de la llar de foc, i el gran finestral que permetia ventilar l'habitació. -Li van demanar que mantingués un nivell adequat d'humitat perquè el noi respirés bé i, sobretot, no tossís. Dins al seu pulmó dret, per l'acció destructiva de la malaltia, s'hi havia fet una caverna on s'anava acumulant la sang que sobreeixia per les parets fins que sortia llançada de manera catastròfica amb un cop espasmòdic de tos en un procés angoixant perquè se sabia quan començava però no quan parava, o si pararia. Era l'hemoptisi, una crisi que podia durar fins i tot una llarga i aterridora hora després de la qual el noi quedava absolutament exhaust. Simon es posava al seu costat, donant-li la mà o agafant-li el cap mentre treia sang en cops d'escopeta que la palangana de davant seu amb prou feines podia recollir i que tacaven tot el llit. Quan la sortida de sang es parava es tornava a auscultar la buidor dins el forat del pulmó. Els cirurgians ho feien amb una mena de trompeteta que facilitava la conducció del so del pulmó a l'oïda. Simon, en una de les primeres vegades que el noi en va fer una, va posar l'orella a l'estri i ho va sentir. L'aire entrava dins la caverna fent un soroll com l'aire que entra dins una àmfora. "*Això és el buf amfòric*", li va explicar el cirurgià com endevinant el seu pensament, "*quan el sentim sabem que hi ha un forat al pulmó tan gran com intens sigui el buf*". Calia doncs que la caverna s'anés tapant i empetitint perquè la sang acumulada fos cada vegada menor i el cos pogués anar reparant el dany fet per la malaltia. Per aconseguir això el noi havia de mantenir un repòs absolut, estirat sobre el pulmó afectat el major temps possible per evitar que es mogués i en un entorn calent, ventilat i ben condicionat per evitar que tossís.

Simon no va arribar a estrenar la seva llitotxa de les golfes. Es quedava a dormir a la butaca de l'habitació, al seu costat, vetllant la respiració, la son i l'alimentació del noi. Inicialment solament podia prendre líquids en poca quantitat ja que la sang ingerida involuntàriament li provocava còlics esgarrifosos i diarrees de sang negra. Li donava un caldet en el que barrejava curiosament trossos de carn o peix perquè es refés ja que havia perdut ben bé més de deu quilos.

A poc a poc el tractament va anar funcionant, els episodis d'hemoptisi es van anar espaiant i la quantitat de sang que treia va anar disminuint, cada vegada costava més sentir el buf. La caverna s'anava tancant. Això es va notar en el seu estat general, que va començar a millorar ostensiblement. Ja podia menjar gairebé de tot i les forces li retornaven. Havien estat dos llargs mesos de lluita i patiment.

Era ja Nadal, aquell matí en que nevava profusament a París, i el noi mirava amb tristesa per la finestra. Simon sabia el que pensava. Els Nadals a cal Dufois eren sempre esplèndids. Tota la família es reunia després de la missa del Gall. Els últims anys Jean-Luc havia convidat els seus companys de Saint Cry, fins i tot l'oncle Germain i la seva família s'hi afegien. Aquell seria un Nadal trist per a ell; malalt, lluny de la seva família i amb un futur incert. Jean-Luc era jove però no ruc, sabia que la majoria de la gent que patia la tisi no se'n sortia. Aquell dia, però, Simon li tenia preparada una sorpresa, aquella seria la primera nit que soparia a taula. Ho va arreglar tot, va fer un sopar lleuger però deliciós i quan va arribar l'hora va agafar el jove en braços i el va asseure a prop de la llar. Ell va seure a l'altre costat. La taula feia goig. Va mirar el noi i va alçar la copa.

—*Bon Nadal, Jean-Luc.*

Jean-Luc va somriure. Va entendre de seguida el que pretenia el jueu, que no es perdés aquell Nadal.

—*Bon Nadal, Simon.*

Van veure una mica de vi, en contra de les ordres dels cirurgians, que els havia fet arribar Louis Dufois.

—*Sap una cosa, mestre.*

—*Què, petit Jean.*

—*És el millor Nadal de la meua vida.*

—*I això? -Va preguntar el jueu sorprès.*

—*No em pensava pas arribar-hi!*

Ambdós es van posar a riure. Tot aniria bé.

L'any nou de 1808 va començar a París amb un temps agradable i unes temperatures moderades. Això va permetre a Jean-Luc fer estades matinals al jardí de la casa. Havia guanyat pes i el seu aspecte era molt diferent al dels primers dies, però qualsevol esforç l'esgotava d'una manera exagerada. Simon l'havia d'acompanyar sempre, la cara de pena del noi en veure's així era corprenedora. Una cara, per altra part, més afinada i pàl·lida, marca de la casa de la tisi. Simon feia el que podia per animar-lo, li explicava coses de la família -durant aquests mesos Jean-Luc havia estat tiet de nou d'un nen que el van batejar amb el nom de Jean-, xerraven sobre la política de l'imperi, li llegia cartes que enviaven els seus companys de Saint Cry -cada setmana n'arribava almenys una o dues-. El que va agradar més al noi va ser quan Simon li va treure les seves antigues làmines de dibuix i els llapis de carbó. Va ser el primer esforç que es va animar a fer, començar a dibuixar. Al cap de pocs dies ja havia dibuixat imatges de l'acadèmia, paisatges de les maniobres que portava guardats a la memòria, peces d'artilleria, tot el que se li acudia. Semblava que volia provar si, malgrat tot, seguia essent el mateix.

A poc a poc, el noi es va anar refent. Dormia ja tota la nit, amb algunes tossetes d'interrupció, menjava tots els àpats i ja caminava sol amb l'ajuda d'un bastó de fusta de til·ler que li havia fet Simon. Encara es cansava força.

En les converses que tenien el jove i el forner quedava clar que no havia perdut el temps a l'acadèmia. Havia madurat i els seus